

10
DE APPARATV
NVPTIARVM INCLYTI ET
POTENTISSIMI SIGIS-
MVNDI AVGVSTI PO-
LONORVM REGIS.

CARMEN EXTEMPORA,
NEVM,

PETRI ROYZII MAVREI
HISPANI IVRISCON-
SULTI.

DE APPARATV NVPTIARVM
INCLYTI ET POTENTISSIMI
SIGISMVNDI AVGVSTI
POLONORVM REGIS.

C A R M E N E X T E M P O
R A N E V M.

PETRI ROYZII MAVREI
HISPANI IVRISCON-
S V L T I.

AVdite, & lätos animis admittite cantus
Sauromatæ, Regis mecum celebrate fauentes
Connubiũ AVGVSTI, & faustos orbi Hymenęos.
AVGVSTI, quo non alius mansuetior vllus
Sceptra tenet: Regniq; datas moderatur habenas.

Venit læta dies: illuxit si qua Polonis.
Festa olim: postq̃ campos atq; inuiã Rura
Sarmatiæ ingressus tentoria prima locauit
Læchus agris, genti sedes & mœnia fixit.
Læti ergo mecum festum celebrate Hymenæum
Sauromatæ, septem cœlo fulsere triones
Plus solito: lateq; facem accendere coruscam.
Lætitiæq; nouis signum dedit ignibus æther.

Iagellonæam rursus astriacamq; iugari
Gentem fama refert; & læto nuncius ore.

A ñ Huius

Huius magna tibi tanti stat gloria facti,
Dux RADIVILE, decusq; feres per sæcula magnū.
Fœlices hos tu thalamos, hæc fœdera tractas:
Grata Deo: & genti multum exoptata Polonæ.
Dñi vtinam, quorum non hæc sine numine certo
Moliris, faciles tibi debita præmia reddant.

Iam iam aderit, certis sacra qui connubia vinculis
Firmet: & alternans nodis deuinciat arctis
Te, CATHARINA, petens: quā nup Mantua paucos
Læta dies thalamo extincti decedere fleuit
Mœsta Ducis: lachrymisq; abeūtē & voce secuta est.
Te fandignarus, fidei secretior altæ
Regius Antistes docto PREREMBIUS ore
AVGVSTI mandata ferens, efferre paternis
Gressum oret tectis: sociamq; accedere Regni
Atq; omnis comitem vitæ: properantis & xui.
Vt quam spem rapta Elyfabe mors ante diem trux
Abrupit: fato thalami meliore reponas.
Eia age rumpe moras, PREREMBI, nuncius isti
Qui AVGVSTO tristis rapti de funere patris
Cracouia Lithauum ad fines & frigida regna
Fœta gelu: nunc læta obeas data munia lætus
Connubijsq; insta, & FERNANDI limina Regis
Patris adi: natæ cui vincla iugalia curæ.
Vtraq; coniugis iterum se Regia iungat.
Sauromatæ hoc omnes optant populusq; patresq;
Ac Rex ingenti iam dudum accensus amore.
Hoc pater, hoc velit: ac votis non abnuat æquis.
Et tu

Et tu pulchra veni: ac sedes, CATHARINA, paternae
Linque volens: fatisque sacram foelicibus Aulam
Ingredere AVGVSTI: & lætis Regina vocari
Vocibus assuescas: AVGVSTIq; inclyta coniunx.
Fata benigna volunt & diuum certa voluntas:
Has iterum sociare domos: & iungere teda.
Annuat AVGVSTO FERNANDVS bis socer vltro
Rex Regi: & natam verbis despondit amicis.
Ergo, quod faustum populis foelixq; velint dñi,
Inclyta Romulei proles venit altera Regis
Desponsa AVGVSTO, Regis CATHARINA mariti
Ingressura thoros magni, thalamumq; sororis
Heu quondam extinctæ viduumq; aditura cubile.
Aspicias vt Boreas placidi flat more fauoni:
Auraq; inuitat spōsam, blandoq; susurro,
Tristes demulcens iras, Stridentiaq; ora:
Sueta malas hyemes spirare & frigora sæua.
Cernis & vmbrosas vt vestiat Istula ripas:
Lene fluens lentoq; impellens agmine Lymphas
Lata tuis, Minci, spolijs & honore superba.
Quam modo clara viris decedere Mantua fleuit,
Arces linquentem viduoq; palatia lecto
Mœsta sui Ducis: hanc Cracouia mœnibus ardet
Claudere læta suis, oculis & cernere coram:
Sarmata & hanc omnis studio flagrat ante videndi.
Hanc patres læti expectant, quos suaue rubenti
Murice velat honos: rerumq; dat esse potentes.
Expetit hanc exculta animis æuoq; iuuentus:

A in

Voce

Voce fremens vna lectus cum plebe Senatus.
Sanguinis Austriaci o lectū genus: inclyta Regum
Gens, CATHARINA, veni, veni, omnis Sarmata clamat.
Promit opes & quisq; suas: congestaq; longo
Quondam æuo, & parcis ab auis defossa talenta
Cælo ostenduntur: tenebras noctemq; relinquunt.
Omnes certatim gazam eruere vsq; repostam
Aspicias, tanto & latos gaudere Hymenæo.
Ad festos se quisq; dies, multo apparat ostro.
Multo auro, multo argento & fulgentibus armis,
Iam Martis simulachra viri, iam pulchra iuuentus
Arma parat circo: & cursus meditatur equorum.
Cæsariem prensans galea cristisq; decoris
Auricomos aptans conos tollensq; sub auras.

Nec Rex interea segnis, cui pectora grati
Vrit amor thalami, expectataq; gaudia tedæ,
Mente agitans tota, pulchram quibus instruat aulā:
Quos ludos: quæ festa suis totiq; trioni
Indicat, sponsam propter sanctumq; Hymenæum.
Thesaurosq; aperit dites longaq; paratam
Gazam ætate, tuum, SPITKO Iordane, laborem,
Et, LV TOMIRE, tuum, fidei res credita quorū est,
Muneris & tanti moles: sic notus vterq;
Ingenio solers & rebus dexter agendis.

Sed malus heu curas has inter morbus adortus
AUGVSTVM, febrisq; gelu cōmixta rigēti
Artus saua coquit Sacros: præcordiaq; vrit.
Nil medicas adhibere manus, nil pharmaca prodest.

Non

Languet: & ingenti morbi Rex æstuat igni.
Non epulas capere, aut speciosum haurire falernum
Non cātus audire iuuat: non dulcia plectra.
Insomnes ducit noctes, lucemq; quietis
Expertem, & morbo Regi mage noxia cura
Sæua malum duplicat: toties cum dicta Hymenæo
Et diffusa dies ægro succurit & hæret
Fixa animo: cursuq; videt properare citato
Tempus: & interea dirum haud mitescere morbum.
Sauromatas tandem cœlo miseratus ab alto
AUGUSTVM q; Deus: morbo fessum & ppe fractū
Immiti Regem, cui debita longa senectus,
Aspicit: & reddit notas in corpore vires.

Vltima iam tedæ & lato lux dicta Hymenæo
Venerat: ecce orbis varijs de partibus adsunt
Missi oratores: & nuptæ munera portant
AUGUSTO q; patris late regnantis Iuli
Nuncius aduenit iuris MAPHEVS & æqui
Consultus: priscos memorat qui in gente Quirites.
Vnus bis senos, quos legit Roma, patronos
Pontificum Regumq; inter celeberrimus omnes.
Nuncius hic patris summi, dextra inclyta cuius
Fert sceptrū omnipotēs: quo terras vnus & æthram
Subiicit imperijs: Acherontaq; terret & vmbra.
Quem penes arbitrium rerum: cui grandis olympi
Ingentes referare datum est & claudere postes:
Et fontes animas nigræ damnare gehennæ.

Et Carolus Cæsar bello & victricibus armis
Inclytus

Inclutus, exciuit quem nemo impune quietum:
Cunctatumq; diu ac venientem haud sustinet hostis.
Misit Pictavia Guilielmū e gente profectum:
Insignē pietate virum fandoq; disertum.
Regi qui A V G V S T O pactæ connubia neptis
Foelices semper thalamos faustosq; precetur.

Ac proceres, quorum arbitrijs fastigia Cæsar
Accipit Imperij: & sumptas fert orbis habenas:
Miserunt Regi qui fausta precentur amico
Coniugia: & lati lato intersint Hymenæo.

Hyppolitusq; genus prisco à Tassone profectum:
Clara domus, magno duce missus ab Hercule venit.
Hercule, qui Erydani ad ripas & amœna fluenta
Italiae custos sedet: atq; potentibus armis
Hostes arcet agro sedesq; tuetur auitas.
Assuetus non has illasue accedere partes:
Regibus incessit Martis si quando cupido
Infani: miserosq; armant in mutua ciues
Damna feri. quin nascentis mala semina belli
Vestigat solers: Studijsq; recidit amicis.

Augustanus Otho, sancti pars prima senatus,
Puniceus quem velat apex: pressosq; Galerus .
Crine caput stringens, decus almae frontis inumbrat.
Misit Lesnouium pro se: qui lata precetur
Connubia: & mensa sedeat conuiuia Iugali.

Venit Ioannes Isara Zengerus ab alta
Clarus eques: quem Bauariae Dux missit, iniquo
Districtus patriæ bello & ciuilibus armis.

Ipsē

Ipsē volens coram, sineret Mars sēuus, adesset.

Exierat iā pulchra domo CATHARINA paterna:
Post longumq; vale fēcundos liquerat agros,
Lata Vienna, tuos: propioraq; rura tenebat
Lēchiadum: ad Regis fines ventura mariti.

Hæstisti charē, Rex Æmiliane, sorori
Maxime: EERNANDO q; comes cum fratre tenebas
Lātus iter: pulchræ connubia lāta sororis
Visuri fratres. omnis quos suspicit orbis
Regnaq; quæ vobis se se debere fatentur.
Erubuitq; suos angustos Austria fines.
Tuq; Boheme, tuos: ingentia debita Regna
Confessi: non terrarum satis alluit Ister
FERNANDO. non sunt tibi, maxime, Regna paterna
Æmiliane, satis. digni maioribus ambo.

Fratrem expectabant cum pulchra vtrunq; sorore
Lēchiades: sed te, Rex Æmilianæ, referre
Gressum morbus atrox venientem aggressus adegit.
Nec coram aspicere o lātos, o maxime, lātos
Æmiliane, thoros morbi inclementia fuit.

Processere nouæ Reginae occurrere iussi
Trans ditionis agros Olomunti ad mœnia nota.
Andreas Ploscæ antistes Noscouius: & tu
Clarus auis, SRENSI, & veterum virtute tuorum
Haud minor: AVGVSTI pars non tēnenda senatus.
Et fando bonus, ingenioq; Ociescius acri
It comes: affatu CATHARINAM ad debita molli
Sarmatiæ qui scepra uocet: sic poscere Regem

B

Augu:

AUGVSTVM: sic res Regni: populumq; patresq;
Inde sibi nasci Reges optare legiq;.

Festinet: venit AVGVSTO gratissima Regi:
Sponsa viro, fratriq; soror: non aduena Regno.
Vnum vtriq; genus: gentem, ne ignoret, eandem.

Iam Lęchi attigerat fines AVGVSTAq; Regna
Lato sponsa gradu: cum se fert obuia contra
Matrum casta cohors pulchris stipata puellis.
Has inter medięq; duę hinc inde Heroinę:
Altera Sidlouj viduo deserta cubili.
Sidlouj, cuius non vlla aboleuerit ætas

Nomen: & æterno victuram tempore famam.
Altera magnanimi Kmitę sanctissima cõiunx:
Herbotta de gente, domus quę clara sub arcto est.
Kmitę, quem morbo male correptum & prope victũ
Seruauit modo diuorum clementia terris.

Hęc sponsam primo venientem in limine Regni
Excipiunt: faustumq; precantur cunctę Hymenęũ.
Hortanturq; pede ingrediatur læta volenti:
Regales aditura thoros, aulamq; superbam
AVGVSTI Regis, Quem tota Polonia quondam
Læta diem celebret: ferat & dñs sacra quotannis.

Fœlicis mēmor aduentus: cum prima Polonis
Finibus & Lęchi terris vestigia fixit:

Austriacas CATHARINA domos atq; arua relinqēs.

Iamq; propinquabat Gracchorũ mœnibus altis:
Regis vbi AVGVSTI sedes, & Regia celso
Colle sedet: pulchręq; assurgens imminet vrbi.

Olli

Olli Rex contra multis cum millibus ibat
Obuius: & iam Lobzouios superauerat agros
Acri vectus equo, mater BONA, sanguis iberus.
Sexum se attollens supra, comitatur euntem.
Quattuor & iuxta se se iunxere sorores.
Virgineo tres ore dabant diffundere ventis
Crinem, quarta æuo primo & florentibus annis
Regali nuper Iani viduata cubili:
Pannoniæ sceptrum propera qui morte reliquit
Cum nato: natusq; comes matri ibat amata.

Et tu magne senex studijs belliq; togæq;
Inclyte: prisca tulit quo nil clemētius ætas:
Nec ventura feret: nostris neq; contigit annis.
Dux ALBERTE, tuis non inficiande Borussis
Addis te comitem Regi: & de stirpe Piasii
Descendens Dux Thesinus, clarissimus hæros.
Et qui Legnicias patrio moderatur habenas
Insidens solio, quemq; Olesinia tellus
Agnoscit dominū, procures hinc inde Poloni
Circumdant latus AVGVSTI: propiusq; secuti
Murice fulgebant sarrano, auroq; micabant.

Ecce autē octiiugo Balice CATHARINA relicta
Vecta aderat curru: propiorq; accesserat: alta
Stant vbi tecta ostro, medio tentoria campo:
Rex vt conspexit venientem: & læta prementem
Arua gradu: obtutu stans eminens hæsit in vno:
Protinus & toto concepit pectore flammam.
Flagrantes sponsæ vultus atq; ora tuendo.

B ij Accedunt

Accedunt, iunguntq; manus & fœdus amoris.

Hic tu, PREREMBI, iussus læto incipis ore:
Et fando Regis conceptam pectore narras
Lætitiæ: sponsæ aduentu nil charius illi:
Nil magis optatum: nil tempore lætius vlllo
Aut cecidisse olim aut quondam contingere posse.
Sarmatiæ dum res stabit nomenq; Polonum:
Illa dies omni semper celebrabitur æuo:
Inter fortunæ melioris tempora læta.

Hoc socrus, hoc glotes, hoc AVGVSTI comitatus
Ingeminat: campo excitus ferit æthera clamor.

Tunc, celsis V rathislauiz qui præsidet aris,
Balthasar antistes docto PRVMNICIVS ore
Incipiens, Regum fasces & sceptræ vetusta
Austriacæ memoranda domus narrabat: & inde
Prognatam, patris CATHARINAM nomine Regis
FERNANDI AVGVSTO Regi, Regiq; marito
Cotra offert: hæc, Rex AVGVSTE, Hæc scilicet addēs
Quos raptæ Elysabes fata immatura sororis
Sarmatia in magna luctus planctusq; ciere:
Ingentemq; tuo defixum corde dolorem
Leniet: & toto penitus de pectore tollet.
Mutabit curas, nequicq; Sarmata tristes
Euentus animo secum reputabit amaro.
Hinc tibi certus erit, populus cui pareat, hæres:
Æuo alio: & quondam Regnum qui proroget armis,
Sarmatiæq; potens late dominetur in omni
Trans Thanais ripas gelidi, & mæotida thetim.

Finierat

Finierat fari antistes: fremitusq; secutus
Cunctorum it cœlo, colles clamore resultant:
Et læto populi fremitu: qui plurimus agros
Complerat late: studio sponsæ ante videndæ,
Reginæq; nouæ, turmas quid & agmina dicam?
Millia totq; hominum gemmis auroq; micantum:
Millia quot non Sauromatæ videre priores.
Tantis culta opibus tantoq; instructa paratu.
Gazam omnem dicas terrarum & diuitis orbis
Congestam: superesse nihil. gemmæ undiq; & aurum
Argentumq; nitet: micat vndiq; coccina Læna.
Quantum prisca Tyros cadmæaq; murice Sydon
Diues alit: nostroq; valëtia nobilis æuo
Littore ab occiduo mittit phœboq; cadenti.
Et quæ depectunt eoi vellera serēs.
Miris texta modis molles imitata Corymbos.
Obuia meandris in se redeuntia nexis.
Mens quantū & manus arte valët: solertiaq; audax:
Cernere erat: pulchro hæc comitatu mœnia Grachi
Ingreditur CATHARINA: oculos huc læta ferebat
Atq; illuc: vultu & circumspectabat amico
Plenam urbē Populo, celsis nec parcere tectis:
Hærent parietibus iuuenes: tectisq; domorum
Prensantes manibus trabium capita aspera aduncis.
Nullus in vrbe locus, qua se fert Pompa, vacabat
Spectatore: omnes intento lumine gaudent
Flagrantes sponsæ vultus radiantiaq; ora
Cernere. nec satis est iterumq; iterumq; tueri

B in Flagan=

7
Flagrantes sponsæ vultus radiantiaq; ora.
Ecce Stanislai sacrae successit ut ædi
Vota Deo exoluens aras aditura precando.
Andreas nitido fulgens Diademate Præsul
Vrbis adest ZEBRIDOVIVS: cui cura sacrorum
Prima sedet, studiumq; ingens delubra tueri
Romanas & opes, templisq; imponere morem.
Præbyterosq; inter medius docta ora resoluit:
Gaudia cōmemorans quaq; ipse sacratior ordo
Lætitia exultet: valeat nec corda repleri.
Illius aduentu foelix Regnoq; beatus.
Adfore, præsidij cuius sacraria priscum
Obtineant decus: & meritos Antistes honores.
Quiq; Deo tus casti adolent. CATHARINA profanti
Annuit: & templo egrediens se se intulit aula.
Postera lux sceptro insignem lætamq; corona
In solio vidit CATHARINAM. tertia tandem
Regali excepit thalamo Iunone secunda.
Quæ memoranda alijs, hic nobis meta, relinquo.

EXCVSVM CRACO
uia apud hæredes Marci Scharffen-
berger. Anno humanæ salutis.
M.D.LIII. Mese Augusto.